

In memoriam

Početak 2015. godine članovi Antropološkog društva Srbije su sa velikom žalošću primili vest o smrti dva dugogodišnja uvažena člana, profesorke Lidije Ivanovne Tegako i profesora Dušana Šuščevića. Njihovom smrću Antropološko društvo Srbije izgubilo je ugledne članove, drage kolege i odane prijatelje. To je veliki gubitak, ne samo za porodicu i prijatelje već i za sve kolege antropologe.

Prof. dr Lidija Ivanovna Tegako (21. 2. 1937 – 10. 2. 2015)

Profesorica Lidija Ivanovna Tegako je bila uvaženi antropolog, dugogodišnji rukovodilac odeljenja za antropologiju i ekologiju čoveka Nacionalne akademije nauka Belorusije, veliki specijalista za probleme etničke dermatoglifike i odontoglifike, član Ruskog antropološkog društva, član Evropskog antropološkog društva, Antropološkog društva Srbije i drugih naučnih društava.

Profesorica Tegako je 1974 godine prvi put učestvovala na Antropološkom kongresu Jugoslavije u Smederevu u Srbiji. Od tada je aktivno učestvovala na svim kongresima koje je organizovalo Antropološko društvo Jugoslavije a od 2007. godine Antropološko društvo Srbije. Profesorica Tegako je u svom radu "O naučnoj delatnosti Antropološkog društva Jugoslavije" koji je publikovan 2009. godine u Glasniku Antropološkog društva Srbije, istakla da je učestvovanjem na ovim međunarodnim skupovima, upoznala mnoge antropologe iz jugoslovenskih škola, kao i Poljske, Češke, Slovačke, Nemačke, Bugarske, Grčke, Francuske i drugih zemalja. Pošto je učestvovala na svim kongresima počev od 1974. godine profesorica Tegako je bila svedok svih političkih promena u našoj zemlji. Poslednja dekada 20. veka bila je veoma teška za našu zemlju. Došlo je do raspada Jugoslavije i rata na prostorima bivših jugoslovenskih republika. Srbija je bila izolovana, slaba i destabilizovana. Uprkos svim nedaćama, Antropološko društvo je uspelo da sačuva kontinuitet i svake godine organizuje Kongrese. Veliku zaslugu u tome imaju ljudi kao što je profesorica Tegako, koja je i u najtežim vremenima ostala uz svoje dugogodišnje kolege i prijatelje. I u ratnim vremenima, kada je Srbija bila u izolaciji i kada je bilo teško putovati bilo gde, profesorica Tegako nije propustila ni jedan kongres. Poslednji put je zajedno sa svojom kolegicom Elenom Nikodimovnom Žavnerčik učestvovala na kongresu u Nišu 2012. godine, a njeno poslednje saopštenje je na molbu same profesorke Tegako prezentovala profesorica Verica Božić-Krstić na kongresu u Vranju 2014. godine.

Prvo saopštenje profesorke Tegako 1974. godine na kongresu u Smederevu, bilo je posvećeno proučavanju dermatoglifa koji su na teritoriji Belorusije prvi put proučavani. Njena kasnija izlaganja takođe su posvećena dermatoglifima, njihovoj varijabilnosti kod Beloruske populacije, povezanosti sa psihološkim svojstvima individua, dermatoglifima kao genetičkim markerima u uslovima ekološke nestabilnosti i biološkoj asimetriji čoveka. Bavila se i problemima biokulturnih adaptacija, dentalnom antropologijom, kao i istraživanju fizičkog razvoja dece u Belorusiji u uslovima ekološke krize. Posebnu pažnju posvećuje

istraživanju antropogenetskih posledica Černobilske nuklearne katastrofe, problemima zdravlja i formiranju ekosocijalne politike u Republici Belorusiji. Ukazala je da su nepovoljni spoljašnji činioci značajno doprineli pogoršanju zdravstvenog stanja modernih populacija, disharmoničnom fizičkom razvoju znatnog broja dece i adolescenata, visokom nivou morbiditeta dece i odraslih, skraćenju dužine života i niskom nivou rađanja. Svoja naučna saznanja je objavila u velikom broju naučnih i stručnih radova, knjiga i udžbenika. Takođe je svoje radove objavila i u Glasniku Antropološkog društva Jugoslavije i Srbije, za čijeg je člana Redakcije izabrana 2008. godine.

Profesorka Tegako je bila jedna od glavnih inicijatora razvoja saradnje između naših zemalja, koja se nastavlja i danas. U 2011. godini potpisan je predlog sporazuma o saradnji Matice srpske u Novom Sadu i Nacionalne akademije nauka Belorusije. U 2013. godini započet je zajednički projekat pod nazivom "Promenljivost morfofunkcionalnih pokazatelja kod stanovnika Belorusije i Vojvodine (Srbije)". Profesorka Tegako je bila jedan od inicijatora ovog projekta, zajedno sa kolegama iz Srbije na čelu sa prof. dr Vericom Božić – Krstić (Prirodno – matematički fakultet) i prof dr Branislavom Belić (Poljoprivredni fakultet). Učesnici na ovom projektu su koleginice doc. dr Olga Marfina sa Instituta za istoriju Akademije nauka Belorusije, prof. dr Rada Rakić i prof dr Tatjana Pavlica sa Prirodno – matematičkog fakulteta u Novom Sadu. Poštovanje i privrženost Profesorke Lidije Ivanovne Tegako prema kolegama iz Srbije i drugih bivših republika Jugoslavije, ogleđa se i kroz njen naučni rad „Uloga Matice srpske u stvaranju samosvesti slovenskih kultura”, koji je objavljen u časopisu Beloruske akademije nauka NAUKA INNOVACIII, br.12, 66-69, 2013.

O ulozi profesorke Tegako u razvoju antropologije, govorilo se i na Međunarodnom skupu "Antropologija u Belorusiji – 50 godina razvoja", od 24 do 26 Juna 2015 u Minsku, koji je organizovao Institut za istoriju nacionalne Akademije nauka Belorusije NAN. Na skupu je održan okrugli sto na kojem su kolege iz Rusije, Belorusije i Srbije govorili o životnom delu i saradnji sa profesorkom Lidijom Ivanovnom Tegako. Kolege iz Srbije su govorile o učešću profesorke Tegako u radu Antropološkog društva Jugoslavije i Srbije.

Smrću profesorke Lidije Ivanovne Tegako lišeni smo podsticaja za organizovanje zajedničkih naučno istraživačkih projekata. Ono što nam ostaje je njeno veliko naučno delo i njena ljudskost i dobrota. Svima nama ostaje obaveza da nastavimo ono što je profesorka Tegako započela još davne 1974. godine. Da nastavimo dalju saradnju za dobrobit nauke i društva.

Profesorka Lidija je bila izuzetan, neumoran i vredan naučnik, bogatog naučnog znanja, ali isto tako i nadasve plemenit i veliki čovek. Njena istraživanja pružila su kompleksnu antropološku sliku savremenog stanovništva Belorusije i dala su dragocen prilog razvoju antropologije ne samo u Belorusiji, već i u drugim slovenskim zemljama. Svojom naučnom delatnošću značajno je unapredila rad našeg društva, na čemu joj Antropološko društvo Srbije duguje večnu zahvalnost.

Prof. dr Dušan Šuščević (4. 8. 1948 – 17. 2. 2015)

Profesor Dušan Šuščević je bio redovni profesor anatomije Medicinskog fakulteta, Univerziteta u Banja Luci, specijalista radiologije i dugogodišnji uvaženi član Antropološkog društva Jugoslavije i Srbije.

Profesor Dušan Šuščević je rođen 4. avgusta 1948. godine u Povelihu, opština Srbac. Osnovnu školu završio je u Srbcu, a srednju medicinsku školu u Banjaluci. Na Medicinskom fakultetu u Beogradu diplomirao je 1973. godine, kao odličan student, sa ocenom 9. U toku studija kao student – demonstrator proveo je tri školske godine na predmetu Anatomija. Nakon završetka studija, zaposlio se kao lekar opšte medicine u Domu zdravlja Srbac, u kome je jedno vreme obavljao dužnosti direktora Doma zdravlja. Za asistenta na predmetu anatomija, izabran je 1979. godine kao prvi zaposleni asistent medicinskog fakulteta u Banjaluci. Na poslediplomske studije prirodnih znanosti Medicinskog fakulteta u Zagrebu, na odsjek biologija, smer biomedicina upisao se 1981. godine. Magistrirao je 1983. godine, a zatim izabran u zvanje višeg asistenta na predmetu anatomija Medicinskog fakulteta Banjaluka. Doktorsku disertaciju je odbranio 1993. godine na Medicinskom fakultetu u Beogradu. U zvanje docenta na predmetu anatomija izabran je 1993, u zvanje vanrednog profesora 1998, a u zvanje redovnog profesora 2005. godine.

Kao rezervni oficir saniteta učestvovao je u toku rata kao načelnik saniteta Prve studentske brigade VRS.

Tokom školske 1998/99. bio je prodekan za nastavu Medicinskog fakulteta u Banjaluci, a od 1999 do 2003. godine i Dekan Medicinskog fakulteta. Član Senata Univerziteta u Banjaluci bio je od 2010. do 2014. godine.

Priznanje komore doktora medicine Republike srpske „Veliki pečat ” dobio je 2013. godine. Ova nagrada tradicionalno se dodeljuje doktorima medicine za uspešan rad i zalaganje tokom celog radnog veka.

Iz bogatog naučnog i stručnog rada nastalo je više od 100 naučnih i stručnih radova, objavljenih u zemlji i inostranstvu, 6 knjiga, originalno stručno ostvarenje „Osteološka zbirka” Zavoda za anatomiju, Medicinskog fakulteta u Banjaluci, kao i originalni patent „Uređaj za biomehaničko ispitivanje kostiju – TOMI 2001”, za koji je dobio brojna međunarodna priznanja.

Posebno nesebično svoje naučno, stručno i pedagoško iskustvo prenosio je mlađim kolegama. Bio je mentor više magistarskih i doktorskih disertacija, kolegama sa pretkliničkih i kliničkih oblasti. Na kongrese Antropološkog društva Srbije dovodio je svoje studente i mlade saradnike, nesebično im pomažući i dajući im podstrek i hrabrost za buduće bavljenje naukom. Ljubav prema antropologiji i Antropološkom društvu Srbije nesebično im je prenosio a neki od njegovih mladih saradnika su postali uvaženi članovi Antropološkog društva Srbije.

Više godina je predano učestvovao u rukovođenju rada morfološko istraživačke sekcije, studenata Medicinskog fakulteta u Banjaluci iz koje je poniklo više mladih asistenata.

Odlaskom prof. dr Dušana Šuščevića Medicinski fakultet je izgubio izuzetnog profesora, pedagoga, vrednog i uglednog člana kolektiva, a antropološko društvo Srbije iskrenog prijatelja i dragocenog saradnika. Svojim marljivim radom značajno je doprineo popularizaciji i razvoju antropološke nauke u regionu, čime je unapredio saznanja o čoveku na ovim prostorima. Članovi Antropološkog društva Srbije, pamtiće ga po vedrom duhu, pozitivnoj energiji i spremnosti da svakom pomogne. Njegovim odlaskom lišeni smo podsticaja i entuzijazma za nova okupljanja i ujedinjenja antropologa sa ovih prostora.